

ОДОБРЯВАМ: /П/

СТЕФКО БУРДЖИЕВ

Областен управител на Област Русе

ПРОТОКОЛ

№ 1/21.05.2015 г.

от заседание на Областен координационен механизъм по деинституционализация

Днес, 21.05.2015 г., от 16:00 ч. в Зала 1 на Областна администрация - Русе се проведе заседание на Областен координационен механизъм по деинституционализация (ОММД).

Срещата бе водена от г-н Станимир Станчев – заместник областен управител на Област Русе. Участие взеха представители на общините в Област Русе, Регионална дирекция по социално подпомагане, Регионална здравна инспекция, Регионален инспекторат по образованието, ОД на МВР, МБАЛ Русе, представители на дирекциите по социално подпомагане в Бяла, Ветово, Две могили и Русе, доставчици на социални услуги, неправителствени организации, както и регионални координатори на проекти със социална насоченост.

Заседанието премина при следния **дневен ред**, а именно:

1. Предизвикателства и постижения от дейността на Областен координационен механизъм по деинституционализация;

Докладва: *г-жа Елена Петкова – координатор по проект „Стратегическа деинституционализация и реформа на грижите за деца от 0 до 3 години”.*

2. Докладване на напредъка по изпълнение на проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище”;

Докладва: *г-жа Ивелина Димитрова – областен координатор по проекта.*

3. Докладване на резултатите от изпълнение на проект „ПОСОКА: семейство”;

Докладва: *представител.*

4. Докладване на напредъка по изпълнение на проект „Детство за всички”;

Докладва: *г-жа Искра Иванова - координатор по проекта.*

5. Механизъм за решаване на случаите с деца без ЕГН;

Докладва: представител на Регионална дирекция за социално подпомагане – Русе.

6. Разни.

Докладват: *членовете на ОКМД.*

По т.1 от дневния ред г-н Станимир Станчев даде думата на **г-жа Елена Петкова – координатор по проект „Стратегическа деинституционализация и реформа на грижите за деца от 0 до 3 години”.**

Г-жа Петкова изрази удовлетвореност от провеждането на настоящата среща в продължение на утвърдената практика. Основен акцент в нейната презентация беше „мисията възможна“, което е продиктувано от обстоятелството, че ОКМД в Русе е първият учреден от 8 пилотни области, в които стартира проекта „ПОСОКА: семейство“ за закриване на 8 Дом за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) в страната. В своето изказване тя обърна внимание на навършването на 3 години от сформирането на Областен координационен механизъм по деинституционализация, утвърден със Заповед № 6-95-00-779/03.09.2012 г. на Областния управител на Област

Русе по инициатива на „Надежда и домове за децата“ – България във връзка с изпълнението на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България“ и Плана за действие на МС от 2010 г. Тя посочи, че смисълът на ОКМД е наистина да осъществява координацията и комуникацията между всички страни-участници в различните стратегически проблеми, свързани с деинституционализацията и/или по конкретни казуси с деца в риск. Тя изложи на вниманието на аудиторията принципите на работа в рамките на ОКМД, а именно: осигуряване на най-добрия интерес на детето, взаимна информираност на партньорите и помощ, мултидисциплинарен подход на национално и местно ниво, гъвкавост при вземане на решения, етично поведение при обгрижване на всеки конкретен случай. Тя добави, че тази комбинация от фактори е предпоставка, довела до професионално и фокусирано междуинституционално сътрудничество, гъвкава комуникация, обединени ресурси, споделени убеждения за най-добрата грижа за детето. В резултат са постигнати следните резултати:

- ДМСГД Русе към настоящия момент е реално пред процедура по ликвидация. В момента почти приключват интервютата за подбор на персонал в новите социални услуги за деца от 0-3 г. Тя акцентира на това, че няма настанени деца в ДМСГД Русе, но няма и такова на деца, изведени от Областта, настанени в други институции;

- тотална превенция на настаняването на бебета в ДМСГД Русе или в други институции извън Област Русе;

- избор на лични лекари на децата и младежите с много тежки увреждания в трите нови Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) в гр. Русе, изградени по проект „Нашите деца са наша отговорност – разкриване на комплекс от резидентни услуги за деца и младежи с увреждания на възраст от 3 до 18 години в Община Русе“. В други населени места продължава да е на дневен ред решаването на въпроса с осигуряването на лични лекари за тези деца;

- осигурено допълнително финансиране от Министерството на здравеопазването за разкриване или разширяване на отделение за „Недоносени бебета“ към МБАЛ Русе в резултат на усилена съвместна работа;

- специална общинска наредба, даваща предимство при приема на приемни деца в детски градини и ясли в близост до дома на приемните семейства;

- решаване на конкретни сложни случаи на деца и техните семейства.

В обобщение посочи, че това са преките резултати от съвместната работа, като въздействието от тези модели и практики е широко, а именно:

- закрит Дом за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) „Райна Гатева“, като са разкрити нови социални услуги по проект „Живот в общността“ на Община Русе;

- закрит ДДЛРГ „Надежда“, като е разкрит Дневен център (ДЦ) за деца и младежи с увреждания;

- закрит ДДЛРГ в с. Стърмен;

- ДДЛРГ „Св. Д. Басарбовски“ е пред закриване (от 1 април 2015 г. няма деца в дома);

- ДДЛРГ с. Брестовица пред закриване, което предстои в края на м. юни 2015 г.;

- ненастаняване на деца в предучилищна и училищна възраст в други институции извън Област Русе.

Предвид изложеното, тя насочи вниманието на присъстващите на направеното преди време пророкуване Област Русе да се превърне в първата област в страната без институции за деца, което вече е факт.

По т. 2 от дневния ред г-н Станчев даде думата на г-жа **Ивелина Димитрова – областен координатор по проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“.**

Г-жа Димитрова информира, че през м. април 2015 г. се е провело широко проучване относно потребностите на персонала, който работи в трите ЦНСТ в Русе и двете услуги, които предстои да стартират от 1 юни 2015 г. в Община Бяла. В резултат се е оказало, че има потребност от методическа подкрепа, от обучения, от обмяна на опит, от даване на конкретни решения по конкретни проблеми, както и потребност от супер визия на работата по случаи и супер визия на хората, натоварени в самите услуги. Проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище” приключва през м. август 2015 г., но се предвижда стартиране на нов проект в подкрепа устойчивостта на процесите по деинституционализация на деца, именно с подкрепа на работещите в ново разкритите услуги. На следващо място, във връзка с новия програмен период, свързан с деинституционализация на възрастни, тя информира, че е извършена на национално ниво оценка на всички институции за стари хора, като такава е направена и в Област Русе. По този повод тя изведе една критична точка за Областта по отношение не толкова до полагащата грижа, а във връзка с лошата материална база, а именно Дома за стари хора в с. Бистренци. В обобщение, г-жа Димитрова увери, че по проекта ще продължат да работят в посока подкрепа деинституционализацията на деца, и по-конкретно в подкрепа на стартиралите услуги във връзка със закритите институции.

Думата за коментари и въпроси **г-н Станчев** даде на д-р Искра Генева – заместник директор на Регионална здравна инспекция – Русе (РЗИ – Русе).

Д-р Генева отправи запитване какво се случва с новата сграда в Община Бяла и с дома в с. Бистренци и неговите ползватели.

Г-жа Димитрова отговори по отношение на старата сграда в с. Бистренци, че Община Бяла все още обмисля как да бъде организирана експлоатацията на сградата, като посочи, че от Общината биха отговорили най-пълно. Тя посочи, че въпреки старанието на хората, които работят в услугата, няма как да се осигури място и лично пространство за всеки един от потребителите.

Поради освобождаването на позицията – областен координатор, още пред м. ноември 2014 г. по проект „ПОСОКА: семейство“ и невъзможност на представител по проекта да докладва лично за напредъка по изпълнение му, по т. 3 от дневния ред **г-н Станчев** даде думата на служител на Областна администрация – Русе да представи предоставената от Министерството на здравеопазването информация. Същата е приложена към настоящия протокол за сведение.

По т. 4 от дневния ред **г-н Станчев** даде думата на **г-жа Искра Иванова - координатор по проект „Детство за всички“**.

Г-жа Иванова представи кратка информация за дейностите по проекта на национално ниво, който приключва на 2 юни 2015 г.

Към 30 април 2015 г. в новите услуги са настанени **1144 деца и младежи с увреждания:**

- в ЦНСТ са настанени 949 деца и младежи с увреждания от ДДУИ и ДМСГД;
- в ЦНСТ са настанени 51 деца с увреждания от ДДЛРГ;
- в ЦНСТ са настанени 28 деца в риск от общността;
- 116 младежи с увреждания от ДДУИ живеят в ЗЖ.

По информация от Регионална дирекция за социално подпомагане в **резидентните услуги за деца без увреждания са настанени общо 162 деца** от ДДЛРГ и общността.

Към 30 април 2015 г. децата и младежите с увреждания, които са в целевата група на проект „Детство за всички“ са **264**.

Към 30 април 2015 г. новите услуги функционират на територията на **71 общини:**

- 115 ЦНСТ за деца и младежи с увреждания са разкрити в 60 общини, една от които е Община Русе;
- 16 ЗЖ за младежи с увреждания са разкрити в 16 общини;
- 25 ЦНСТ за деца без увреждания са разкрити в 22 общини;
- 1 ПЖ за деца без увреждания е разкрито в община Враца.

От старта на проекта до 30 април 2015 г. броят на **децата над 3-годишна възраст и младежите с увреждания**, настанени в домове за деца с умствена изостаналост (ДДУИ) и ДМСГД, **е намалял с 679**. Регистрираните смъртни случаи са 114. Има още два смъртни случая на деца с увреждания от ДДУИ/ДМСГД през м. май 2015 г. Към тази дата вече не са настанени никакви потребители в ДДУИ Искра (Карнобат), ДДУИ Кошарица, ДДУИ Търговище, ДДУИ Кермен, ДДУИ Просторно, ДДУИ Търнава и ДДФУ Луковит.

Преди да премине към **т. 5** от дневния ред **г-н Станчев** направи следното уточнение, касаещо включването на темата за децата без ЕГН за разглеждане на настоящото заседание. Той информира, че в изпълнение на решение, взето с Протокол №4/09.12.2014 г. от заседание на Постоянната секторна комисия в областта на здравеопазването, е иницирано писмо до компетентни институции, в т.ч. общини, Регионална дирекция за социално подпомагане, Регионална здравна инспекция, Държавна агенция за закрила на детето, за искане на становище по темата за децата без ЕГН и конкретни предложения за решаване на подобни казуси. В тази връзка и предвид постъпилите отговори, той уведоми, че е изведена необходимост от повдигане на въпроса в рамките на настоящата среща.

Като благодари на Община Иваново, Община Русе, Община Сливо поле, Регионална здравна инспекция – Русе и Държавна агенция за закрила на детето за изпратената информация в срок, **г-н Станчев** даде думата на представител на Регионална дирекция за социално подпомагане – Русе (РДСП – Русе) за доклад по този въпрос.

Г-жа Снежана Георгиева – гл. експерт „Закрила на детето” към РДСП – Русе, информира, че през периода 2010-2015 г. на РДСП – Русе са известни общо 4 случая на деца без ЕГН, като единият касае две деца в родствена връзка. Това са деца, родени извън пределите на страната, а техните майки от малцинствен произход не са спазили законовите разпоредби в съответната държава, които по ред причини напускат страната и не разполагат с необходимите документи, за да може в последствие да бъдат изготвени по официален ред удостоверение за раждане, детето да бъде вписано в актовата книга на съответната община и да бъде зададено съответно ЕГН. Това тя посочи, че е от изключителна важност защото е свързано с осигуряване правата и интересите на детето на по-късен етап. Случаите са специфични, като всеки казус е разрешаван по различен ред. Тя информира накратко за регистрираните три случая. В заключение на малкото случаи от практиката обобща, че основно действащо лице и подкрепа оказват служителите от Дирекция за социално подпомагане – Русе, отдел „Закрила на детето“, които в една непрекъсната комуникация и подкрепа на близките на децата, следвайки стъпка по стъпка, планирайки действията, насочвайки ги, консултирайки ги, оказвайки съдействие за получаване на безплатна правна помощ, са довели до разрешаването на конкретните казуси. Тя акцентира, че за справяне с проблема на децата без ЕГН основен ангажимент има родителя или лицето, полагащо грижи.

Думата за коментари и въпроси по **т. 5** от дневния ред **г-н Станчев** даде на д-р Генева.

В продължение на въпроса за децата без ЕГН **д-р Генева** уведоми присъстващите за функционирането на Имунизационен кабинет към Регионална

здравна инспекция – Русе. Там се провеждат задължителни имунизации и реимнузизации на лица, които нямат избран личен лекар или такива, които желаят да им бъдат направени препоръчителни имунизации. Кабинетът се обслужва от д-р Ел. Светославова и се намира на ул. „Байкал“ №12. Тя уточни най-важното, а именно че и деца без ЕГН могат да бъдат имунизирани, като дори да не са известни проведените предварителни имунизации, има методи (Имунизационен календар на РБългария), по които това се преценява и същите могат да му бъдат направени. Тя запозна присъстващите с Автоматизираната система за управление на профилактичните имунизации (АСУПИ), където данните за имунизационния статус на децата се въвеждат. В следствие тези данни могат да бъдат прехвърлени на лекарската практика на избрания личен лекар.

Като благодари за направеното допълнение, **г-н Станчев** премина към **т. Разни** от дневния ред на настоящото заседание, в рамките на която бяха представени резултатите от проведена разяснителна кампания по общини съвместно с Регионален инспекторат по образованието – Русе за идентифициране и прилагане на подходящи алтернативни възможности на образователната система за подкрепа на застрашените от отпадане ученици и техните семейства.

Той даде думата на **г-жа Десислава Пенчева – старши експерт в отдел „Административен контрол и регионално развитие“** за докладване на причините за организиране на тази инициатива и на **г-жа Даринка Василева – старши експерт към Регионален инспекторат по образование – Русе** за представяне на постигнатите резултати.

Г-жа Пенчева информира, че на редовно заседание на Комисията по заетост, проведено се на 28.01.2015 г. по предложение на г-жа Кристина Георгиева – директор на РДСП – Русе е иницирано решение за организиране на разяснителни кампании в Центровете за обществена подкрепа в общините на територията на Област Русе сред родители и ученици, които са в риск за отпадане от образователната система. Във връзка с това на 02.04.2015 г. е проведена работна среща с представители на Областна администрация Русе, РИО Русе, РДСП Русе, Отделите „Закрила на детето“ в Русе, Бяла, Две могили, Ветово и Центровете за обществена подкрепа в Русе, Две могили, Борово, Ценово и Ветово. В резултат на приетото единодушно решение за организиране на такива срещи, по предварително изготвен график на Регионален инспекторат по образованието – Русе, до края на м. април 2015 г. са проведени разяснителни кампании по общини за „Идентифициране и прилагане на подходящи алтернативни възможности на образователната система за подкрепа на застрашените от отпадане ученици и техните семейства“.

Резултатите докладва **г-жа Василева**. Тя систематизира изведените **причини** за отпадане на учениците на областно ниво, които се изразяват в следното:

- *Икономически причини:* лошо икономическо състояние и нисък статус на част от семействата (етнически малцинства и в частност роми);
- *Педагогически причини, училищната среда и свързаните с нея педагогически фактори:* трудностите, които срещат учениците, поради недоброто владение на български език, общуването предимно на майчин език в семействата, липса на мотивация, породена от трудностите в усвояването на учебния процес;
- *Социални причини:* липса на родителски контрол, засилваща се миграция на родителите или целите семейства;
- *Етнокултурни причини:* отпадане от училище, поради ранните бракове.

Взетите **мерки**, които и в бъдеще се очаква да бъдат предприемани, са следните:

- Обхващане на децата от различните етнически групи в задължителна предучилищна подготовка на 5 и 6 години;

- Превенция на отпадането на децата от училище чрез участие в различни програми и проекти;
- Създаване на толерантна мултиетническа среда в детски градини и училища с преобладаващ брой на децата от етносите по демографски причини;
- Взаимодействие с родителите и семействата;
- Използване на часовете по задължителна подготовка за постигане на общообразователния минимум по български език и литература;
- Осигуряване на специалисти за допълнителна работа и подпомагане на изоставащите ученици;
- Съвместно отбелязване на празниците на различните етноси;
- Създаване и взаимодействие на мултидисциплинарни екипи от различни специалности (психолог, логопед, социален работник и др.), които да подпомагат децата в нужда или със СОП;
- Активизиране и разнообразяване на съдържанието и формите на работа с родителите и семействата на учениците;
- Подкрепа на съвместната работа между институциите и включване на неправителствените ромски организации в процеса.

В заключение г-жа Василева информира, че всички участници в информационните срещи са се обединили около идеята, че такива срещи са необходими за координиране на усилията и действията на заинтересованите страни за реализиране на основната цел – за подкрепа на застрашените от отпадане ученици и техните семейства.

Като благодари за информацията г-н Станчев повдигна въпрос относно участието на другата страна на проблема - ученици и родители.

Г-жа Василева поясни, че покани са изпратени освен до учителите, но и до представители на общините, които имат отношение по проблема, както и до представители на Дирекции за социално подпомагане, на отдел „Закрила на детето“, центрове за обществена подкрепа.

Г-н Станчев изрази мнение, че естественият партньор отсреща е родителят, а на тези срещи те отсъстват и не правим диалог с него. Въпросът се състои в това да се провокира промяна в мисленето в тяхната среда, която се формира от общностите, в които живеят и техните родители. Той допълни, че това е обсъждано на цитираната по-рано среща. Г-н Станчев акцентира на необходимостта от създаването на диалог между страните.

Г-жа Василева уточни, че именно това е в основата на заложените мерки, които предстои да бъдат предприемани. Тя изрази съгласие относно важността от работата с родителя в този процес и именно на тези срещи се обсъжда, че трябва да се подаде ръка и да се достигне до семейната среда.

Г-жа Пенка Попова – началник отдел „Административен контрол и регионално развитие“ на Областна администрация – Русе, взе думата и поясни, че на въпросното заседание се е идентифицирал проблем, свързан с взаимодействието между институциите. Именно това е била първата стъпка в намаляване отпадането на учениците от образователната система. Основна цел на организирания срещи е подпомагане на институциите да насочат усилията си в една и съща посока.

Г-н Станчев припомни изводеният на тази среща извод за скъсана връзка между родителя и учителя, като изрази своите очаквания информационната кампания по общини да премине по малко по-различен начин. Той допълни, че е необходима промяна в подхода в зависимост от населеното място, дори да се потърси контакт с лидера на местните общности.

Представител на Община Русе взе думата, като допълни, че ако всеки си изпълнява работата, такива срещи нямаше да бъдат необходими. Всяко едно дете, което попадне в ЦОП има индивидуален план за работа, който включва родител и учител. В случай, че той се изпълнява съгласно заложените дейности и те са реалистични, накрая всичко ще се случи.

Г-жа Мариана Минева – директор на дирекция „СА“ на Община Борово, уточни, че на срещата, организирана от РИО – Русе чрез училищата, участие са взели всички заинтересовани страни по работата с децата с един минус – отсъствието на родителите. Единствен поканен представител е г-жа Белчева – настойник на няколко от децата. Не са били поканени представители от училищните настоятелства и не е била направена обществена разгласа на направената среща. В тази връзка, тя отбеляза, че тези недостатъци при последващо организиране на подобна информационна кампания ще бъдат преодолені, като предложи през месеците октомври и ноември 2015 г. да бъде организирана следващата по-успешна кампания.

Г-н Станчев взе думата, като изрази становище, че вината в установените пропуски е комплексна, като е необходимо взаимно оказване на контрол.

Г-жа Петкова допълни дискусията предвид съществуването на проблема от известно време. Тя допълни списъка на причините за отпадане на учениците от образователната система с незнанието на българския език, като към проблема тя посочи, че не трябва да се подхожда с упрек, тъй като това не е майчиният език на тези деца. Необходимо е да се промени методологията/методиката на общообразователните изисквания, които са в основата за отпадането на ромските деца от образователната система. Наред с горното, г-жа Петкова предложи и насочване на вниманието към тези ромски родители, които искат децата им да са в образователната система, т.е. да се постави фокус върху тези, които променят общността отвътре. В обобщение, тя уточни, че трябва да се стимулира добрият пример. По отношение на формалните ромски лидери, тя изрази мнение, че трябва да се подходи към неформалните ромски лидери в общността – добрият пример за ромската общност.

Г-жа Бейфам Ибрям – социален работник, представител на дирекция за социално подпомагане – Ветово допълни в посока на обстоятелството, че децата не могат да четат и да пишат (без да се делят по етнически признак), че трябва да се помисли дали трябва да продължават в следващите класове без да остават в същия клас. Когато децата преминават от клас в клас до 4 клас, в 5-ти вече те не могат да четат и да пишат, което е демотиватор за децата да посещават училище. Този момент тя определи като особено важен. Наред с това, тя изрази мнение, че някъде преди събиране на екипи, дете, учител, психолог е необходима работа по превенция.

Предвид изчерпване на дискусията **г-н Станчев** предложи за гласуване следното решение:

1. Членовете на Областен координационен механизъм по деинституционализация приемат за сведение и последващо ползване при установена необходимост представените доклади за напредъка по изпълнение на следните проекти, а именно:

- проект „Стратегическа деинституционализация и грижа за децата от 0 до 3 г.“;

- проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“;

- проект „Детство за всички“ и

- проект „ПОСОКА: семейство“.

Информацията следва да се качи на сайта на Областна администрация – Русе, раздел „Координационни механизми“, с цел популяризиране на постигнатите резултати

сред широката общественост.закри настоящото заседание, като благодари на присъстващите за активното участие.

Същото се прие с единодушие.

С това дневният ред на заседанието се изчерпа и то беше закрито.

След проведената дискусия се изведе следното решение:

1. Членовете на Областен координационен механизъм по деинституционализация приемат за сведение и последващо ползване при установена необходимост представените доклади за напредъка по изпълнение на следните проекти, а именно:

- **проект „Стратегическа деинституционализация и грижа за децата от 0 до 3 г.“;**

- **проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“;**

- **проект „Детство за всички“ и**

- **проект „ПОСОКА: семейство“.**

Информацията следва да се качи на сайта на Областна администрация – Русе, раздел „Координационни механизми“, с цел популяризиране на постигнатите резултати сред широката общественост.

Срок: непосредствено след одобрението на настоящия протокол.

Отговорник: Областна администрация
– Русе.